

A zsarnokság arcai a kora bizánci irodalomban - kollégánk előadása a Symposium Peregrinum 2025 konferencián

2025/06/25

Könyvtárunk képviselőjében Tóth Anna Judit, a Régi Nyomtatványok Tárának kutatója tartott előadást.

[1]

A 2025. június 10. és 13. között Szicília két történelmi jelentőségű városában, Notóban és Siracusában megrendezett [Symposium Peregrinum vándorkonferencia](#) [2] fókuszában a türannisz – a zsarnokság – politikai, történelmi, irodalmi, filozófiai és vallási koncepcióinak vizsgálata állt. Az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár képviselőjében Tóth Anna Judit, a Régi Nyomtatványok Tárának kutatója tartott előadást.

Az immár sok éve rendszeresen megrendezett tudományos találkozó ezúttal is azt a célt szolgálta, hogy a klasszikus antikvitás vallástörténetének máig ható kérdéseiről inspiráló környezetben folytathassanak eszmecserét a különböző országokból érkező kutatók. A rendezvény házigazdája a Messinai Egyetem volt, Siracusa városával együttműködésben.

A konferencia előadásai a zsarnokság, a hatalom és az egyeduralkodó értelmezéseit különböző nézőpontokból járták körül, tükrözve azt a sokszínűséget, amely a türannosz fogalmát az ókori Görögország történetében és annak későbbi értelmezéseiben jellemzi. A görög „türannosz” egyszerre jelentett törvényes uralkodót és elnyomó zsarnokot, és számos történelmi példán keresztül mutatkozott meg a politikai egyeduralkodó ellentmondásos megítélése: egyes uralkodók brutális eszközökkel tartották fenn hatalmukat, míg mások a kultúra és a művészetek bőkezű patrónusai voltak. A konferencia egyik fő helyszíne Siracusa volt, amely az ókorban Szürakuszai néven ismert görög gyarmatvárosként élte fénykorát. A város története szorosan összefonódik a türannoszok uralmával, akik nemcsak politikai és katonai központtá, hanem a hellén világ kiemelkedő kulturális helyszínévé is emelték a települést.

Tóth Anna Judit kollégánk előadása *Tyrannos and dominus* címmel hangzott el, és a kora bizánci író, Ióannész Lüdosz zsarnokképének elemzésére épült, különös tekintettel arra, hogyan jelenik meg ez a koncepció *A római állam hivatalairól* című művében. Ióannész Lüdosz Iustinianus császár korában élt, és magas rangú állami hivatalnokként tevékenykedett Konstantinápolyban. Munkájában látszólag lojális alattvalóként jelenik meg, ami érthető, hiszen egzisztenciálisan teljes mértékben a császári kegytől függött. Ennek ellenére a szöveg mögöttes tartalma alapján egyértelműen kirajzolódik, hogy az államszervezet működésében a köztársasági elvekhez kötődő struktúrákat értékelte a leginkább. Tóth Anna Judit előadásában rámutatott, hogy Lüdosz nem a klasszikus Római Köztársaság demokratikus vonásaira gondolt, hanem a hatalmi ágak világos elhatárolását és a császári önkénytől mentes, jogilag szabályozott működést kívánta volna látni az állami intézményekben.

2025/06/25 - 14:32

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/zsarnoksag-arcai-kora-bizanci-irodalomban-kollegank-eloadasa-symposium-peregrinum-2025-konferencian>

Hivatkozások:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Toth-Anna-Judit_konferencia_Szicilia_250610_1.jpg
- [2] <https://dicam.unime.it/it/eventi/symposium-peregrinum-2025>
- [3] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [4] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>